

Марінашвілі М. Д.

<https://orcid.org/0000-0002-3041-7064>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ПОРІВНЯЛЬНІ КОНСТРУКЦІЇ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ТА ЇХНЕ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ

*Статтю присвячено аналізу функціонування непередикативних порівняльних (компаративних) конструкцій зі сполучником *comme* у французьких художніх текстах та особливостей їхнього відтворення в перекладі українською мовою. Метою дослідження є виявлення структурно-семантичних, граматичних і лінгвопрагматичних характеристик таких конструкцій, а також з'ясування чинників перекладацьких стратегій у художньому дискурсі. Матеріалом дослідження слугували прозові художні тексти французьких авторів ХХ-ХХІ ст. та їхні українські переклади.*

*У статті обґрунтовано, що непередикативні компаративні конструкції з *comme*, зокрема авторські образні порівняння, є важливим засобом експресивного синтаксису, який сприяє формуванню художньої образності тексту. Реалізуючи порівняльну характеристику процесуальної ознаки, вони не лише уточнюють спосіб перебігу дії, але й беруть участь у створенні емоційної динаміки, оцінної перспективи та візуальної насиченості художнього образу, посилюючи перцептивний ефект висловлювання. Установлено, що такі порівняльні конструкції семантично співвідносяться не лише з дієсловом-присудком, але й з іншими членами речення з предметним значенням, зокрема з підметом і додатком, що зумовлює їхню різноспрямовану інтерпретацію в межах висловлювання.*

Аналіз українських перекладів засвідчив, що способи відтворення порівняльних конструкцій значною мірою залежать від їхньої семантики, стилістичного та прагматичного навантаження, а також від ролі порівняння в організації текстового фрагмента. В українському перекладі такі конструкції реалізуються через різні перекладацькі стратегії, зокрема шляхом морфологічних, синтаксичних, лексичних і стилістичних трансформацій. Різномірні трансформації зумовлені як структурними відмінностями французької та української мов, так і необхідністю збереження в перекладі експресивного й перцептивного ефекту компаративної конструкції. У межах загального спектра перекладацьких рішень поширеною є формальна відповідність, водночас вона, як правило, супроводжується стилістичним нюансуванням, що впливає на художню тональність тексту перекладу. Отримані результати уточнюють уявлення про прагматично зумовлену варіативність перекладу порівняльних конструкцій і підтверджують їхню ключову роль у збереженні художньої виразності та перцептивного ефекту тексту перекладу.

Ключові слова: порівняння, непередикативні компаративні конструкції, французька мова, художній переклад, перекладацькі стратегії.

Постановка проблеми. Порівняння є однією з базових когнітивних операцій, що забезпечує структурування досвіду, категоризацію та інтерпретацію дійсності. Пізнання світу в значній мірі здійснюється саме шляхом порівняння. «Самий процес пізнання є процес порівняння» [8, с. 255]. Порівняння є багатовимірним явищем. В широкому розумінні воно передбачає встановлення відношення між двома (або більше) предметами, діями, явищами з огляду на певну ознаку, ступінь, подібність/відмінність [11]. В лінгвістиці порів-

няння визначається як семантична категорія, що реалізується на лексичному та граматичному рівнях. Інакше кажучи, з погляду лінгвістики порівняння не є лише абстрактною когнітивною дією, а постає як специфічний спосіб її мовної репрезентації, зокрема у формі порівняльних (компаративних) конструкцій, що функціонують у межах конкретного дискурсу та підпорядковуються комунікативним і прагматичним інтенціям мовця. Саме ця трансформація універсальної мисленнєвої операції в дискурсивно маркований мовний засіб

зумовлює варіативність формальних і семантичних параметрів порівняльних конструкцій у різних мовах. У перекладознавчому аспекті це набуває особливого значення, оскільки переклад компаративних конструкцій передбачає не лише формальне відтворення структури, а й адекватну передачу когнітивного, стилістичного та прагматичного потенціалу порівняння в мові перекладу. Отже, проблема перекладацьких відповідників французьких компаративних конструкцій (*constructions comparatives*), що функціонують в художньому тексті, систематизації перекладацьких стратегій є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика репрезентації порівняння в різних мовах і на різних мовних рівнях, у внутрішньомовному й міжмовному, зокрема перекладознавчому, аспектах неодноразово ставала об'єктом наукових досліджень. Вивчено лінгвістичний статус, граматичні, семантичні та функціональні характеристики порівняльних конструкцій (В. В. Герман, Н. І. Кириленко; О. М. Донік; В. І. Кононенко; І. К. Кучеренко; О. І. Марчук; Л. В. Прокопчук; Н. П. Шаповалова; М. Délabre; М. Desmets; С. Fuchs; Е. Moline; Р. Prescod; С. Romero; L. Vlahović та ін.), способи перекладу засобів вираження порівняльних відношень (Е. Д. Ахмедова; О. О. Білик, З. Р. Подоляк; А. Гусева; В. Г. Ніконова та ін.). Водночас засоби відтворення компаративних конструкцій зі сполучником *comme* в українських перекладах французьких художніх текстів залишаються недостатньо вивченими.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз французьких непередикативних порівняльних конструкцій зі сполучником *comme* у придієслівній позиції в структурно-семантичному та лінгвопрагматичному аспектах і систематизація перекладацьких стратегій їхнього відтворення українською мовою.

Об'єктом розвідки є лінгвістична категорія порівняння (компаративності), предметом – функціональні характеристики французьких непередикативних компаративних конструкцій зі сполучником *comme* і способи їхнього відтворення українському перекладі.

Дослідження проводилось на матеріалі художніх творів французьких авторів ХХ–ХХІ ст. (Laetitia Colombani, Anna Gavaldà, David Foenkinos, Robert Merle, Fred Vargas, Boris Vian) та їхніх опублікованих перекладів українською мовою.

Для досягнення мети дослідження використано такі загальнонаукові та лінгвістичні методи:

метод лінгвістичного спостереження; описовий метод; структурно-семантичний перекладацький аналіз; контекстуально-інтерпретаційний аналіз.

Виклад основного матеріалу. У французькій мові ідея порівняння виражається мовними засобами лексичного та граматичного рівнів. Значення порівняння міститься в семантиці слів різних частин мови: дієслова (*ressembler à, rappeler qch*), іменника з прийменником чи без прийменника (*espèce de, en forme de, à la façon, à la manière de, en comparaison de*), прикметника (*semblable à, pareil à, identique à*), а також у виразах *avoir l'air de, faire l'effet de*. Порівняльна семантика репрезентована й у вигляді усталених виразів, фразеологічних та нефразеологічних (*courir comme un lièvre / comme un dératé, chanter comme un oiseau, jouer comme un pied, fumer comme un pompier* і т. п.). Засобом вираження компаративної градуальної семантики (*la comparaison graduée* [19, с. 865]) є категорія ступенів порівняння прикметників та прислівників. Синтаксичним способом є непередикативні порівняльні (компаративні) конструкції у складі простого речення і предикативні порівняння, що являють собою підрядні речення у складі складнопідрядних речень.

У фокусі нашого дослідження – непередикативні засоби реалізації порівняльної характеристики процесуальної ознаки, вираженої дієслівною формою, а саме інтегровані компаративні конструкції, які кваліфікуємо, слідом за В. В. Герман та Н. І. Кириленко, як: «синтаксичний засіб вираження порівняльної модальності в простому реченні, окремий різновид члена речення, який через порівняння характеризує певну дію, стан; та має диференційні ознаки (семантичні, граматичні, формальні)» [4, с. 118].

Досліджувані конструкції складаються з трьох формально виражених елементів: компаранта (суб'єкт порівняння – *le comparé*), компарата (об'єкт порівняння – *le comparant*) і маркера порівняння (сполучник *comme* – *l'élément de comparaison*), що по суті є маркером способу дії [13]. Суб'єкт (дієслово) і об'єкт (найчастіше – іменник або іменникова група) порівняння мають спільну ознаку, на підставі якої може здійснюватися порівняння [14].

Непередикативні порівняльні конструкції з *comme* є словосполученнями, співвідносними до словоформ і виконують в реченні функцію обставини порівняння, яку, поряд з обставиною на позначення знаряддя здійснення дії, зараховують до категорії обставини способу дії. Відносно прислівника – основного типізованого засобу

вираження якісно-кількісних характеристик дії – порівняльні конструкції є транспозиційними структурами. У франкомовній науковій літературі такі конструкції кваліфікують як «адвербіальні модифікатори способу дії зі сполучником *comme*» – «les modifieurs adverbiaux de manière en *comme*» [17] або «обставинний додаток способу дії з *comme*» – «les compléments de manière en *comme*» [18].

Досліджувані конструкції через порівняння виражають або якісну (спосіб дії), наприклад: «À la seconde où elle ouvre les yeux, son cerveau *s'allume comme le processeur d'un ordinateur*» [10, с. 15], або якісно-кількісну (інтенсивність) характеристику дії, позначеної дієсловом: «–Tu *travailles comme un taré*, t'es toujours soucieux, mets-toi à sa place aussi...» [15, с. 124].

Придієслівні порівняльні конструкції, реалізуючи порівняння, характеризують не лише дію, але й носія цієї дії, співвідносячи його з іншим предметом, що має подібну ознаку. Оскільки обставина порівняння, як правило, співвідноситься з елементом речення, що має предметне значення, вона семантично пов'язана не лише з дієсловом-присудком, а й з одним з інших членів речення, а саме з підметом: «A plus de trente mille pieds, si haut dans le vide, *je lutte encore comme un imbécile* à tisonner des souvenirsmal éteints» [15, с. 3] або додатком: «Sa mère nous *regarda comme deux demeurés*» [12, с. 143]. Аналогічну думку висловлює К. Ромеро в статті, присвяченій компаративним конструкціям зі значенням інтенсивності. Дослідниця зазначає, що у придієслівних конструкціях суб'єктом порівняння може бути як підмет речення, так і прямий або непрямий додаток [20].

У художніх текстах порівняльні конструкції можуть мати логіко-оцінний та образно-експресивний характер.

Логічне порівняння, тобто порівняння процесуальної ознаки у власне раціональному аспекті, встановлює реальну, об'єктивно співвідносну подібність між двома процесами або способами дії. Компаративні конструкції при дієслові, що реалізують логічне порівняння, характеризуються відсутністю метафоризації та спрямованістю на денотативний зміст висловлювання. Логічне порівняння не створює образу, а уточнює, пояснює або класифікує дію:

«Donc ça *s'allumait et ça s'éteignait, comme un phare*» [1, с. 115] – «Ці спалахи загоралися і знову згасали, ніби маяк» [21, с. 69].

Домінуючими в досліджених текстах є образні порівняння процесуальної ознаки, які не пояс-

нюють спосіб дії, а трансформують процес у самодостатній художній образ. Серед образних порівнянь можна виокремити стійкі порівняння, тобто відтворювані конструкції, як-от: *rire / travailler comme un fou, pleurer / sourire comme un enfant*. Проте особливою експресивно-оцінною навантаженістю в художньому тексті характеризуються індивідуально-авторські образні порівняння, що зумовлено можливістю широкого вибору референтів, тобто зіставлення навіть доволі віддалених одна від одної ознак. Такі образні порівняння є результатом творчої уяви автора тексту, відображенням його індивідуальної картини світу. Як правило, це ускладнені порівняльні конструкції:

«...une vapeur ... *s'effilocheait comme des filets de sucre dans l'eau d'un sirop*» [22, с. 282] – «... випари зміїлися над водою, наче струминки цукру в солодкому сиропі» [3, с. 161].

Порівняльні конструкції зі сполучником *comme*, що співвідносяться з дієслівною предикацією, виконують у художньому тексті низку експресивно-прагматичних функцій.

Такі конструкції слугують засобом **інтенсифікації дії або емоційного стану персонажів**. Порівняння в таких контекстах, як, наприклад:

«Hannah, en particulier, est si sensible. Elle *vibre comme une feuille au moindre souffle d'air*» [10, с. 68].

«La vérité la *frappe comme une gifle*» [10, с. 80]. трансформують абстрактну або внутрішню подію в тілесно відчутну, підсилюючи її вплив на читача.

Компаративні конструкції забезпечують перцептивну наочність, візуалізацію дії / процесу, «зупиняючи» перебіг дії, ізолюючи її як образ. Найчастіше це спостерігаємо у порівняннях, у яких конструкції з *comme* уточнюють характер виконання фізичної або рухової дії:

«En homme aguerri, Joss n'avait pas défié le sort et *avait ramassé le café comme un chien*, grain par grain» [21, с. 6].

У цьому контексті *comme un chien* формує зорово відчутний образ, який фіксує увагу читача на жестовій поведінці персонажа – Жос прибрав розсипані зерна кави, повзаючи по-собачому.

Візуальний образ кеглів, що нахиляються і падають, перенесений на людей, надає додаткової експресії сцені, сприяючи створенню її ірреальності, в такому фрагменті роману Б. Віана «Піна днів»: «Il courait de toutes ses forces, et les gens, devant ses yeux, s'inclinaient lentement, pour *tomber, comme des quilles*, allongés sur le pavé, avec

un clapotement mou, comme un grand carton qu'on lâche à plat» [22, с. 93].

Фокусування на довгому гарному волоссі персонажа роману Л. Коломбані, візуалізація сцени також досягаються саме завдяки порівняльній конструкції: «Ils *se déroulent comme un écheveau de laine*, jusqu'à sa taille» [10, с. 62].

Залежно від семантики об'єкта порівняння конструкції зі сполучником *comme* виконують також експресивно-оцінну функцію, відіграючи роль негативного маркера, спрямованого на суб'єкта дії, наприклад: «Il *se rencognait* contre le mur *comme un rat. Comme un petit rat puant et traqué*» [16, с. 215]. «– Pourquoi tu *souris comme un crétin*, là ?» [15, с. 17].

У проаналізованих художніх текстах порівняльні конструкції при дієслові, маючи спільну структурну модель, характеризуються різною прагматичною спеціалізацією, що зумовлює варіативність перекладацьких стратегій. Українські переклади виявляють орієнтацію не на механічне відтворення порівнянь зі сполучником *comme*, а на функціонально-прагматичну адекватність, що дозволяє зберегти стилістичну ідентичність автора.

Аналіз українських перекладів французьких художніх текстів засвідчує, що придієслівні порівняльні конструкції з *comme* реалізуються у перекладі через декілька типів відповідників.

Формально-семантичні відповідники презентовані в перекладах у двох різновидах. Перш за все, це збереження порівняльної структури з використанням українського порівняльного сполучника *як*. Цей тип відповідника використовується досить рідко і, як правило, у випадках, коли порівнюваний образ не є експресивно навантаженим:

«Elle ne laissera pas les chiffres s'immiscer en elle, dans sa conscience, dans son imaginaire, ils seraient capables de *proliférer, comme la tumeur elle-même*, de saper son moral, sa confiance, sa guérison» [10, с. 53].

«Вона не дозволить цифрам заповнити її свідомість, бо там вони зможуть розростися, як і сама пухлина, підірвати її моральний дух, її впевненість у зціленні» [6, с. 71].

У таких перекладах досягається максимальна формальна симетрія.

Проте найчастотнішою виявилась структурна перекладацька відповідність із стилістичною адаптацією відтворення французького сполучника *comme* за допомогою українських *мов, наче, немов*. Формально структура порівняльної конструкції зберігається, однак відбувається стиліс-

тичний зсув, оскільки українські маркери порівняння є експресивно маркованими, на відміну від стилістично нейтрального *comme*, пор.:

«Sans attendre d'aide, il empoigna le pare-chocs de l'Austin, souleva les roues avant, et *fit pivoter* la petite auto *comme une plume*» [16, с. 14].

«Без нічиєї допомоги він ухопив машину за буфер і, піднявши передній міст, мов пір'їнку, закинув убік» [7, с. 5].

«... elle *traînait partout le fardeau de sa culpabilité, comme une tortue sa lourde carapace*» [10, с. 18].

«... їй доводилося всюди носити тягар власної провини, наче черепасі важкий панцир» [6, с. 18].

Слід зауважити, що в українській мові порівняльні сполучники розрізняють за функціями порівняльної конструкції, складовою якої вони є. Сполучник як вказує на власне-порівняльну функцію, а мов, немов, наче, неначе, мовби, немовби, немовбито, начебто, неначебто, ніби, нібито, буцім, буцімто й інші – на модально-порівняльну функцію [2, с. 504]. Отже у випадках перекладу французького сполучника *comme* за допомогою мов, немов, наче не йдеться про повну формальну відповідність: стилістична нейтральність французького сполучника компенсується експліцитною образністю українського сполучника, що забезпечує функціонально-прагматичну еквівалентність у художньому тексті.

У контекстах, коли *comme* актуалізує яскраве образне уподібнення й наближається до метафоричної ідентифікації, українським відповідником французької порівняльної конструкції стає форма орудного відмінка іменника, що забезпечує синтаксичну компресію й образну щільність висловлювання:

«Colin sentait son cœur *virer* dans sa poitrine *comme une bête enragée*» [22, с. 153].

«Колен відчував, як його серце скаженим звіром заметалося в грудях» [3, с. 137].

Таке перетворення зумовлене, на нашу думку, прагненням перекладача зберегти й навіть посилити образно-метафоричний потенціал вихідного висловлювання.

Порівняльна конструкція у перекладі відтворюється й у вигляді прислівника способу дії, наприклад:

«– Tiens, dit Colin, tu te décides à *parler comme tout le monde* ?» [22, с. 84].

«– Ти ба, – здивувався Колен, – ти нарешті наважився розмовляти по-людськи? [3, с. 85].

В цьому випадку в оригіналі значення власне порівняння видається дещо стертим. Конструкція

comme tout le monde виражає оцінну модальність, до того ж, враховуючи контекст, має іронічну конотацію. У перекладі завдяки лексико-граматичній трансформації експліцитно відтворюється прагматичний зміст оригіналу. Така заміна супроводжується стилістичним зсувом у бік розмовного характеру мовлення та посиленням іронічно-оцінної інтонації репліки.

Спостерігаємо також лексико-граматичні перекладацькі трансформації, коли відбувається експлікація порівнювальної ознаки, імпліцитно присутньої в образі оригіналу, наприклад, швидкості дії:

«La nouvelle *s'est répandue* dans le cabinet *comme une étincelle sur de la poudre*» [10, с. 85].

«Новина розійшлася офісом з такою швидкістю, з якою порох спалахує від іскри» [6, с. 110].

У ситуаціях, де французьке порівняння є семантично насиченим, переклад також може вдаватися до синтаксичної декомпресії – заміни іменникової групи зі сполучником *comme* складнопідрядним реченням способу дії. Така трансформація сприяє експлікації порівнювальної ознаки, імпліцитно закладеної в образі, і забезпечує семантичну прозорість тексту перекладу:

«Il vit la maison de Chick, et une flamme longue et mince sortit du milieu de la vitrine du libraire d'à côté, *faisant éclater la glace comme un coup de marteau*» [22, с. 268].

«Він уже бачив Шиків будинок і видовжений вогняний язик, що вихопивсь із вітрини сусідньої книгарні: скло луснуло так, ніби хто молотом влупив» [3, с. 153].

Порівняльна конструкція зі сполучником *comme* в перекладі може бути вилученою, але з подальшою семантичною компенсацією:

«Elle *roulait* doucement, *comme de petites billes d'acier dans un bain d'huile*» [16, с. 37].

«Голос у П'єрсона справді був ніжний. Він лився рівно, безперервно» [7, с. 19].

В цьому прикладі «механічне» образне порівняння («мов маленькі сталеві кульки в олійній ванні»), що в оригіналі містить ознаку плавності й рівномірності звучання, замінюється описом цих параметрів за допомогою якісних прислівників. Така трансформація зумовлена, на нашу думку, прагненням зберегти перцептивний ефект, не вводячи образ, нетиповий для акустичної характеристики голосу і незрозумілий для українського читача.

Вмотивоване вилучення у перекладі порівнювальної конструкції може відбуватись й тоді, коли вона є усталеним виразом, як, наприклад, у такому випадку:

«Le Damas, il *est tombé comme une poire* en deux jours» [21, с. 391].

«За два дні Дамас здався» [1, с. 225].

Відсутність в українській мові прямого відповідника для *tomber comme une poire* зумовлює використання у перекладі лексико-семантичної конденсації значення цього виразу в дієслові-присудку. Тут здійснюється перехід від образної компаративної форми до прямої номінації ситуації. Унаслідок цього спостерігається стилістична нейтралізація висловлювання та ослаблення прагматичного ефекту оригіналу.

Як засвідчує проведений аналіз, перекладачі обирають стратегії функціональної еквівалентності, орієнтуючись на прагматичну роль порівняння та його стилістичну релевантність у мові перекладу. Образні порівняння часто трансформуються морфологічно або через лексикалізацію оцінки, коли семантика подібності передається адвербіалізованими формами. Порівняльні конструкції можуть розгортатися у складнопідрядні речення, що експлікує ознаки порівняння, а образні порівняння, що не притаманні українській мові, вилучаються, компенсуючись описом перцептивних ознак, або реалізуючись шляхом лексико-синтаксичної конденсації. Загалом переклад порівняльних конструкцій з *comme* демонструє варіативність стратегій, де вибір мовних засобів визначається семантико-прагматичною функцією та художнім ефектом.

Висновки. Порівняння, зокрема образні авторські порівняння, виражені непередикативними конструкціями зі сполучником *comme*, володіють великим прагматичним потенціалом, сприяючи створенню експресивності як окремого висловлювання, так і тексту в цілому. Реалізуючи порівняльну характеристику процесуальної ознаки, компаративні конструкції формують емоційну динаміку, оцінну перспективу та візуальність художніх образів тексту. Стратегії перекладу таких конструкцій значною мірою залежать від їхньої семантики, стилістичного та прагматичного навантаження. Різномірні перекладацькі трансформації зумовлені не лише структурними розбіжностями французької та української мов і стилістичною нормою української мови, але й необхідністю відтворення в перекладі прагматичної функції порівняння та його перцептивного ефекту.

Перспективним для подальших розвідок видається комплексний аналіз засобів вираження порівнювальної семантики непроцесуальної ознаки у внутрішньомовному та міжмовному аспектах.

Список літератури:

1. Варгас Ф. Мерщій тікай і довго не вертайся / пер. з франц. К. Грицайчук. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 336 с.
2. Вихованець Т. Р. Порівняльний зворот. *Українська мова*: Енциклопедія. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Вид-во «Укр. енцикл.» імені М. П. Бажана, 2004. С. 504–505.
3. В'ян Б. Шумовиння днів. *В'ян Б. Вибрані твори* / Пер. з франц. П. Таращука. Харків : Фоліо, 1998. С. 20–164.
4. Герман В. В., Кириленко Н. І. Лінгвістичний статус порівняльних синтаксем у структурі простого речення. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2024. Вип. 1(208). С. 112–119. DOI : <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-208-15>.
5. Гавальда А. Розрада / пер. з франц. П. В. Таращука. Харків : Фоліо, 2015. 415 с.
6. Коломбані Л. Коса. Сплетіння долі / пер. з франц. О. Абраменка. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 192 с.
7. Мерль Р. Уїкенд на південному березі / пер. з франц. П. Соколовського. *Мерль Р. Уїкенд на південному березі. Смерть – моє ремесло*. Київ: Дніпро, 1969. С. 3–172.
8. Потебня О. Естетика і поетика слова : збірник. Київ : Мистецтво, 1985. 301 с.
9. Фонкінос Д. Наші розставання / пер. з франц. А. Кушніра. Київ : Нора-Друк, 2013. 184 с.
10. Colombani L. La tresse. Paris : Grasset, 2017. 224 p.
11. Dictionnaire de l'Académie française, 9e édition. URL: <https://www.dictionnaire-academie.fr/article/A9C3192>. (дата звернення 17.12.2025).
12. Foenkinos D. Nos séparations. Paris : Editions Gallimard, 2008. 177 p.
13. Fuchs C. Les marqueurs de comparaison du français : un air de famille avec l'italien. *Miradas cruzadas : Estudios franco-italianos*. València : Presses de l'université de València, 2009. P. 93–111. URL: https://hal.science/hal-00551361/file/Fuchs_2009_Valence.pdf (дата звернення: 05.01.2026).
14. Fuchs C. Comparaison : une catégorie linguistique multiforme. *Comparaison(s), Agapes francophones 2019* (R. Malita, E.-M. Tănase, & I.-M. Marcu, Eds. Timișoara: Université de l'Ouest de Timișoara, 2019. P. 37–50.
15. Gavalda A. La consolante. Paris : Editions “J'ai lu”, 2010. 640 p.
16. Merle R. Week-end à Zuydcoote. Paris: Gallimard, 1949. 245 p.
17. Moline E. Elle ne fait rien comme tout le monde. Les modifieurs adverbiaux de manière en *comme*. *Revue Romane*. 2001. n° 36-2. P. 171–192.
18. Moline E., Stosic D. *Marcher comme une reine/ Nager comme une sirène*. Les verbes de déplacement et les compléments de manière en *comme*. *Studii de lingvistică*. 2011. n° 1. P. 159–178.
19. Riegel M., Pellat J.-Ch., Rioul R. Grammaire méthodique du français. Paris : Presses Universitaires de France, 1994. 1152 p.
20. Romero C. Comparer pour intensifier : structures linguistiques et types de comparaison en français. *Comparaison(s), Agapes francophones 2019* (Ramona Malita, Eugenia-Mira Tănase & Ioana-Maria Marcu eds.). Timișoara : Université de l'ouest de Timișoara, 2019. P. 355–382.
21. Vargas F. Pars vite et reviens tard. Paris : Editions “J'ai lu”, 2001. 352 p.
22. Vian B. L'écume des jours. Paris : Gallimard, 1947. 289 p.

Marinashvili M. D. COMPARATIVE CONSTRUCTIONS IN FRENCH LITERARY TEXT AND THEIR RENDERING IN TRANSLATION

This article presents an analysis of the functioning of non-predicative comparative constructions with the conjunction comme in French literary texts and the particularities of their translation into Ukrainian. The study aims to identify the structural, semantic, grammatical and linguopragmatic characteristics of these constructions, as well as to determine the factors of translation strategies in literary discourse. This research is based on prose texts by French authors of the 20th-21st centuries and their Ukrainian translations.

The study demonstrates that non-predicative comparative constructions with comme, including authorial figurative comparisons, constitute an important means of expressive syntax, which contributes to the text's artistic imagery. By expressing the comparative aspects of a processual feature, these constructions not only specify the manner of action but also participate in creating emotional dynamics, evaluative perspective and visual richness of the literary image, enhancing the perceptual impact of the utterance. It is shown that such comparative constructions are semantically associated not only with the verbal predicate but also with other sentence elements carrying nominative meaning, in particular the subject and object, which broadens their interpretive potential within the utterance.

Analysis of Ukrainian translations reveals that the ways of rendering comparative constructions largely depend on their semantics, stylistic and pragmatic load, as well as the role of the comparison in structuring

the textual fragment. In Ukrainian, these constructions are realized through various translation strategies, including morphological, syntactic, lexical and stylistic transformations. Multilevel transformations are determined both by structural differences between French and Ukrainian and by the need to maintain the expressive and perceptual effects of the comparative construction. Within the overall range of translation solutions, formal equivalence is widespread, however, it is frequently accompanied by stylistic nuances that affect the artistic tonality of the translated text. The findings refine our understanding of the pragmatically conditioned variability in translating comparative constructions and confirm their key role in maintaining the artistic expressiveness and perceptual impact of the translation.

Keywords: *comparison, non-predicative comparative constructions, French language, literary translation, translation strategies.*

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026